

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคามตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสองด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.34$) ด้านบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 3.28$) และด้านนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 2.50$)
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนักวิชาการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคามจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า

3.1 ด้านการบริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการศึกษาที่ชัดเจน โดยการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษา เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาหารือ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีประสบการณ์ และเชี่ยวชาญด้านการศึกษา

3.2 ด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นปฏิบัติตามแผน และประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบควรสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

3.3 ด้านนิเทศการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรกำหนดให้การนิเทศการบริหารและการจัดการศึกษาอยู่ในแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติที่เป็นระบบควรนิเทศ ติดตามและประเมินผล โดยใช้รูปแบบการนิเทศอย่างหลากหลาย และต่อเนื่องควรให้คำปรึกษา แนะนำปัญหาทางวิชาการ และส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อ นวัตกรรม โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า มีข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ 1) ควรกำหนดให้การนิเทศการบริหารและการจัดการศึกษาอยู่ในแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติที่เป็นระบบ 2) ควรนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา โดยใช้รูปแบบการนิเทศอย่างหลากหลาย และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และ 3) ควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมความก้าวหน้า เสริมสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชยแก่นักวิชาการศึกษาอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

1. สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสองด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมด้านบริหารการศึกษาและด้านนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยิ่งยศ อุดรพิมพ์ (2549 : 129-131) ได้ศึกษารายงานด้านการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า บทบาทด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาพร ศรีจักร (2554 :

100-102) ได้ศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีสภาพปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยวีระเดช ชาติ (2543 : 96-100) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในกิ่งอำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการจัดการศึกษาโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร เรืองเดช (2555 : 102-105) ได้ศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพะเยา ตามภารกิจหน้าที่จำนวน 7 งาน พบว่า บทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากนักวิชาการศึกษามีการปฏิบัติงานที่ไม่ครอบคลุมตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งยังขาดการดำเนินงานในด้านการนิเทศการศึกษาที่ต่อเนื่อง ไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ขาดการประสานขอความช่วยเหลือด้านวิชาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีบุคลากรทางการศึกษา มีงบประมาณ มีโครงสร้างการบริหารที่รองรับการจัดการศึกษา แต่ยังไม่เน้นไปที่การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ซึ่งการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาต้องดำเนินการอย่างจริงจัง อีกทั้งต้องใช้ระยะเวลา และความร่วมมือจากทุกฝ่ายจึงจะทำให้การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา ส่วนการปฏิบัติงานในเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักวิชาการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดี ซึ่งเกิดจากนักวิชาการศึกษามีการพัฒนาตนเอง โดยการเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายของนักวิชาการศึกษาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นในการจัดการศึกษา การประสานขอความร่วมมือกับชุมชนและจนทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2. การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา

จำแนกตามสถานภาพ พบว่า นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนักวิชาการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านมี 1 ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านนิเทศการศึกษา ซึ่งคู่ที่มี

ความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนักวิชาการศึกษาระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษาแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานในสถานภาพที่แตกต่างกันจึงมีความคิดเห็นในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่สำคัญต้องดำเนินการ และควรปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ทั้งมีการจัดทำแผนการนิเทศการบริหารจัดการศึกษา การสำรวจความต้องการและปัญหาการศึกษา การให้คำปรึกษาและแนะนำปัญหาทางวิชาการ การนิเทศติดตามผลการบริหารและจัดการศึกษา และการส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษาได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป้าหมายในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติ และความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาที่มีต่อการนิเทศการศึกษาเห็นว่าการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษาในทางปฏิบัติเป็นงานของฝ่ายบริหารที่ควรดำเนินงาน เนื่องจากอำนาจ บทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา รวมทั้งศักยภาพในการปฏิบัติงานยังไม่เอื้อให้สามารถดำเนินการในการนิเทศติดตามผลการบริหารและจัดการศึกษา สำรวจความต้องการและปัญหาการศึกษา ให้คำปรึกษาและแนะนำปัญหาทางวิชาการ รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคามจากการศึกษาเชิงลึก เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ด้านนิเทศการศึกษา กับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า 1) ควรกำหนดให้การนิเทศการบริหารและการจัดการศึกษาอยู่ในแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติที่เป็นระบบ 2) ควรนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา โดยใช้รูปแบบการนิเทศอย่างหลากหลาย และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และ 3) ควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมความก้าวหน้า เสริมสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชยแก่นักวิชาการศึกษาอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการ ศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคามพบว่า สภาพการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาให้เกิดความก้าวหน้าต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติงานจากมากไปหาน้อย

1.1 ด้านการบริหารการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีผลการปฏิบัติงานน้อย ได้แก่ การตรวจสอบ ติดตาม ตรวจสอบและการควบคุมการปฏิบัติงานของงานส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐาน ดังนั้นควรมีการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการศึกษาที่ชัดเจน โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริงควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษา และประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงาน

1.2 ด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานน้อย ได้แก่การจัดทำแผนปฏิบัติงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ดังนั้นควรจัดทำแผนปฏิบัติงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นปฏิบัติตามแผน และประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน ควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านส่งเสริม ศาสนา และวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

1.3 ด้านนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับ น้อย ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานน้อย ได้แก่การนิเทศติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาดังนั้นควรกำหนดให้การนิเทศการบริหารและการจัดการศึกษาอยู่ในแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติที่เป็นระบบ ควรนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา โดยใช้รูปแบบการนิเทศอย่างหลากหลาย และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควรให้คำปรึกษา แนะนำปัญหาทางวิชาการ พัฒนาส่งเสริมให้ครูคิดค้นพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษานักวิชาการศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ดีเด่น เพื่อเป็นแนวทางในปฏิบัติงานต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสังกัดต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อสนเทศในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY